

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Po un an 2 fl. (4 coroane).
 Po o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Noi pentru noi.

— Cătră iubiții cetitorii. —

„Noi pentru noi”, eată, iubiți cetitorii, o zicere, de a cărei însemnatate trebuie să ne tragem seama. Ea e scurtă, dar’ ne dă a înțelege mult, ne arată ce avem să facem, ca de bine și bunăstare să dăm.

Trebue să știm mai nainte de toate, că nouă Românilor în țeara aceasta, afară de atotputernicul Dumnezeu, nimenea nu ne poate ajutor, nimenea nu ne dă ceva, care să ne fie folositor și să ne ajute a da înainte. Ba din potrivă adeseori ni-se pun mari pedeci înaintării noastre chiar din partea aceea, de unde mai puțin ar trebui să ne așteptăm, din partea stăpânirii.

Ea’ dacă uneori ni-se dă căte ceva, ni-se face și nouă îci-colează parte din visiteria terii, spre pildă ajutor preoțimii noastre sau școalelor, aceasta să face în totdeauna cu anumite scopuri, care nouă nu ne sunt spre folos și bine. Stăpânirea ungurească ar avea datorină să ne ajute și pe noi, căci și noi plătim multă dare la stat, aşa precum ajută școalele ungurești, teatrele și alte însoțiri de-ale lor. Când însă ea ne dă și nouă ceva, pretinde să ne maghiarisă, sau apoi vrea să ne aibă în ghiară, să-i fim slugi plecate, și să jucăm după-cum ne căntă, chiar și dacă e înspre răul nostru aceasta.

FOIȚĂ.

Poesii populare.

Culese de Ioan Câlțea și Ioan Raita, junii plugari din Șona.

Astă fată ști juca,
Că învețat-o maică-să,
Tine-o, Doamne, lângă mine,
Să mă ’nvețe jocul bine.
Ean’ te uită cum să ’ntoarce,
Parcă-i legată în doage,
Ean’ te uită cum să țipă,
Parcă sare de pe-o ripă.

Cântă cuculețule
Cântă diminețile,
Pe la toate porțile,
Să se scoale toantele,
Că le rămân vacile.
Închise, săracele.

Frânculiță și-o nuia,
Mândră mândruleana mea,

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăci nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Astfel de ajutor, deși de tot rar ni-se îmbie, numai ca să „ni să scoată ochii” cu el, nouă nu ne trebuie, să ne ferească Dumnezeu de el.

Dar’ aceste credem, că sună cunoscute cetitorilor nostri și nici numai este lipsă să mai scriem despre ele. E vorba scurtă, că noi nu avem nici un spriginti nici un ajutor dela nimenea.

Dacă ne-am incredințat odată despre aceasta, ni-se pune întrebarea, că ce avem să facem? *Noi locului nu putem sta, noi trebuie să mergem înainte și dacă din alte locuri nu avem ajutor, noi trebuie să ne căutăm ajutorul în noi însine.*

Să nu gândiți, oameni buni, că aceasta e un lucru de glumă, sau că-i zicem, eată numai aşa, să fie zis. Trebuie să știm, că un popor numai până atunci numără ceva, numai până atunci e stăpân pe soartea sa, până să știe ajuta el pe sine, ea’ când nu se mai poate ajuta el prin puterea sa, ajunge în stăpânirea altora, devine slugă la alte popoare.

„Ajută-te pe tine însuți, că și Dumnezeu te va ajuta”, eată o vorbă din bătrâni, care asemenea spune cele zise de noi. Așa a fost aceasta și în vremile trecute, aşa este și acum, ba acum mai mare grije trebuie să avem ca să nu fim cutropiți de alții.

Eată pentru că am zis, că vorba „noi pentru noi” are mare însemnatate; ea ne arată că trebuie să finem strins unii la

alții, să fim una în toate lucrurile și să îngrijim unii de alții.

Dacă rele și năcasuri ne bântuiesc, să nu uităm, că în mare parte noi suntem de vină, că ele ne-au năpădit. Ura, desbinarea și neîngrijirea treburilor și lucrurilor noastre, precum și nepăsarea, năadus mai de multe ori relele pe cap.

Trebuie însă ca aceste să peară și în locul lor unirea și ținerea la olaltă să se sălășuească între noi.

Numai aşa putem să ne ajutorăm noi pe noi, numai aşa putem să ne încredem în puterea noastră.

Cum și ce să facem ținând strins la olaltă, ca să fim ajutorați noi de noi, vom spune în numerii viitori.

Întrunirea studenților din București. Vesta despre oprirea conferenței naționale prin stăpânirea ungurească a măghnit adânc și pe frații nostri din România liberă. Ei, cari pot să se întrunească nefimpedeați și să hotărască cum să îndreppte lucrurile, ca mai bine să le meargă, au fost dureroși atinsii văzând că frații lor, Români de sub obâlduirea ungurească sunt mereu jigniți și opriti în calea lor de înaintare.

De aceea au hotărât să-și ridice de nou glasul pentru noi și împotriva oprii conferenței naționale. Spre acest scop s-au întrunit Luni în 26 Octombrie în București, în zidirea numită Orfeu. Întrunirea a conchegat-o comitetul național studențesc și la ea au luat parte o mulțime mare de cetăteni, astfel că sala uriașă de la Orfeu nu-i mai încăpea. Sămnă că

De frumoasă ești frumoasă,
Și-ai fi bună de miresă,
Dar’ te strică guriță,
Că-ți umblă ca melință.

Place-mi fata săracută,
Că umblă vara desculță
Și earnă cu opincuță,
Dar’ cu fata de bogat,
Totdeauna ești mustrat,
Să-i cumpere cisme de capră,
Că altele să tot creapă,
Și de oaie să tot moaie,
Și de țap fi săr în cap.

Mândro pe obrazul tău,
Rumenele’s de-un zlot rău,
Dar’ ști dracul cum le-ai pus,
Că pe nas nu ’ti-au ajuns,
Și ’ti-a rămas nasul gol,
Cât o muche de topor.

Blăstămuri.

Frunză verde acumă crește,
Iubește, mândră, iubește,
Dar’ ia seama ce iubești,
Nu cumva să bănuiești,
Să nu iubești o năluca,
Să iubești și să se ducă!

Tu, bădiță, aşa ziceai,
Când seara la noi veneai:
„Până soare ’n cer va sta,
„Dragă nu te voi uita!!“
Soarele, bade, a sfîrșit,
Și frumos a răsărit,
Tu pe mine m’ai urit...
Urască-te binele,
Iubească-te boalele,
Să te uști ca scândura,
Să te-adăpi cu lingura,
Până ’ti-i sfîrșit viața,
Să fi ca frunza de brad,
Sufletul să-ți meargă ’n iad,
Ear’ eu să fiu ca un pui

inimile Românilor de preste Carpați bat cu căldură pentru frații lor nenorociți.

Adunarea a fost deschisă de studentul Spineanu și au vorbit unii dintre cei mai de frunte bărbați ai României și mari pretini ai causei noastre drepte. Astfel a resunat vocea lui Ionel Grădiștean, presidentul „Ligei culturale”, care a zis, că Bánffy prin opriștea dată voește nimicirea națiunii române de aici. Profesorul M. Vladescu a arătat cum să fac de răs Ungurii, când ei vreau singuri să stăpânească o țeară în care trăiesc și alte popoare puternice și mai multe la număr ca ei; de oare ce ei voesc să stingă limba română, trebuie să protestăm. La dorința celor adunați a vorbit N. Fleva, fostul ministru, care asemenea a vestejlt purtarea stăpânirii ungurești. Au mai vorbit studentul Miculescu, care a zis, că oprirea conferenței însemnează încătușarea libertății cuvântului, iar capitanul Creangă, a indemnat pe studenți la muncă neîntreruptă pentru cauza națională.

În sfîrșit s'a primit cu mare insuflare următoarea hotărîre:

»Cerătenii capitalei României București, întruniti azi, 14 Octombrie v. sala Orfeu, am luat cu revoltă în sufletele noastre cunoștință, că stăpânirea maghiară a lipsit pe conaționalii nostri din Transilvania și Ungaria de cel mai însemnat drept cetătenesc — de dreptul liberei întruniri — oprind în chip volnic în fața alegătorilor pentru dietă, întrunirea conferenței alegătorilor români din Transilvania și Ungaria.

»Denunțând Europei culme această tendență de a se înăbuși vocea unui întreg popor, noi, cetătenii capitalei României, în numele legăturilor noastre de frați cu poporul românesc din Transilvania și Ungaria, și băsăti pe dreptul la viață al fiecărui popor conștient, protestăm în fața lumii culme în contra acestei revoltagătoare asupririi a naționalității noastre și trimitem fraților nostri chinuți simpatile adânci ale României întregi.«

Cuvinte dulci și insuflătoare sunt aceste pentru noi; ele ne întăresc și mai mult și ne dau curagiu de-a lucra pentru drepturile noastre nesocotite de puternici de azi.

Alegile dietale s-au sfîrșit cu învingerea mare a guvernului. Nici nu să putea altfel, câtă vremee Bánffy și ai lui s-au folosit de toate mijloacele volnice, ca să ese învinători. În cele trei zile dintâi s-au făcut

alegeri în 405 cercuri. Aleși au fost 277 deputați liberali (de ai guvernului), Kossuthisti 47, Ugroniști 8. Naționali (Apponyiști) 33. De partidul poporului 20. Fără partid 12 și alegeri de nou să vor face în 8 cercuri.

Opoziția a suferit mari pierderi, câștigând guvernul cu 60—70 de deputați mai mulți. Mai rău au fost loviți ugroniștii, dintre cari au căzut la alegeri cei mai de frunte membrii, cum e Ugron, Bartha, Szederkenyi și a. Români au fost aleși 8, cei mai mulți de ai guvernului. Acești 8 însă, deși să zic a fi Români, au intrat în legătură cu protivnicii nostri și nu ne reprezentă pe noi. Sunt opt Români rătăciți și apucați pe cale greșită.

Cuvântul nostru.

Opreliștea conferenței noastre naționale și a celor trei adunări de alegători din Bistrița, Brașov și Sibiu, e o barbarie ne mai pomenită în vre-o țeară liberală din Europa.

Toți Români din Ungaria și Transilvania au trebuit deci să se rezvrătească în sufletul lor *ca unul împotriva* acestei barbarii, să-și ridice *neînfricați și măreți* cuvântul lor *de protestare*, să arete stăpânirii, că *printr'o poruncă a unui ministru*, fie el chiar *unguresc*, *nu se poate nimic un popor*, și mai ales *nu poporul român*, care *de aproape două mii de ani viește ca băstinaș în țara aceasta*.

Nu porunca unui ministru, dar nici o lege omenească nu poate șterge de pe fața pământului popoare intregi, care nu de mâinile omenești, ci de atotputernicia celui de sus sunt său facute.

Aceasta trebuie să se dovedească oarbei noastre stăpâniri *pe toată linia*; prin foile noastre, prin adunările comitatului, în adunările comunale, cu un cuvânt unde numai se poate!

Simțindu-ne tari ca stinca și neînduplați, asemenea vitejilor nostri strămoși, stăpânirea să va sgudui de spaimă și cutremur și — sau își va părăsi pen-

tru totdeauna căile sale strîmbe și dosnice, ținta sa neleguită, spre a porni pe larga cale a dreptății și libertății, sau *va căde jertfa*, cu toți susținătorii sei, *popoarelor nemaghiare ale terii*, ajunse a vedea, că nu mai e chip să suferă toate prigoanele *în nemîscare...*

Cei nedreptăți prin poruncile de opriște au și lucrat în înțelesul acesta. Alegătorii din cercul Brașovului au publicat în foaia „Gazeta Transilvaniei” un strănic protest, și au dat recurs la viceșpan, cei din Sibiu au dat recurs la viceșpanul, cei din Bistrița au protestat pe cale telegrafică, iar adunarea celor din Șiria încă a protestat împotriva opririi conferenței naționale.

Ținuta aceasta vrednică și neînfrântă dovedește limpede tuturor vrăjmașilor nostri, fățișii și tăinuiți, mari și mici, că *odata cu capul nu vom lăsa a ni-se rapă pâna și dreptul de a trăi și murî ca Români pe pământul nostru strămoșesc!*

Si cătă vreme va răsuna măreț cuvântul nostru în toate părțile românești ale terii, cătă vreme se va ști și simți de toți că sună Români, și încă *trei milioane* în țara aceasta, *nimeni dintre noi n'are a se teme, că vom fi nemici!*

Despre moștenire.

Averea nu se poate câștiga numai prin cumpărare, ori donare, ci și priu moștenire, astfel, că averea trece din mâna stăpânului ei, după moartea acestuia în mâinile urmășilor sei, adecă a moștenitorilor fără nici o scrisoare, ori contract. E foarte ușor de înțeles, că nime nu poate lăua averea sa cu sine, atunci când trebuie să treacă în lumea ceealaltă, nevezută și necunoscută de nime, ci averea rămâne pe lumea aceasta, aşa zisă păcătoasă. Si mai ușor de înțeles e apoi aceea, că o-

Sufletu-mi să meargă în raiu,
Să din raiu să te privească,
În căldarea diavolească,
Cum îți plângi pe cetele,
Că n'ai ținut vorbele,
Cu atâta nu te-oi lăsa,
Mai tare te-oi blâstema:
Să te însori de nouă ori,
Să să ai noauă ficioare,
Să te mai însori odată,
Să să ai numai o fată,
O fată, o copiliță.
Să te poarte pe uliță,
Pe uliță polecească,
Tot să mi-te miluască,
Să vîi, bade, și la mine,
Ca să-mi fac milă de tine.

*
Sufă vîntul alinat,
Eu îl cunosc că nu-i curat,
Ci-i dela badea minăt,
Să știu de unde-i minăt,
Dintr-o grădină cu flori,
Unde scrie un scriitor.

C' o mână pe carte scrie,
Să en alta-mi face mie,
Scrie, badea, măruntel,
Pe frunză de pătrunjel,
Să mă duc pâna la el.

Cătu-i țeară românească,
Nu-i ca fata-ardelenească,
Când mă uit la sinu-i plin,
M'apucă dorul și suspin,
Când văd fața-i bălăioară,
Dorul ei mă bagă 'n boală,
Cu brâu roșu ea să 'ncinge,
Din obraz ti pică sânge,
Cu cisme roșii se 'ncalță,
La iuimă te desgheță.

Foaie verde lemn ușor,
De nimica nu mi dor,
Ca de flori de culcuduță,
De gura leului Anuță.
Ochii ei și buzele,
Scurtă-mi mie zilele,
Ochii ei eei cu luminaă,

Mult mă strigă dela cină,
Ochii ei cei cu albuș,
Mult mă chiamă din culcus,
Jocul ei Dumineca,
Îmi robește inima,
Pentru 'ntreagă viață.

Rujă creață, rujuliță,
Mă bădiță, Niculiță,
Când ești seara pe uliță,
Flueră din flueriță,
Să es și eu în portiță,
Să să-ți dau a mea guriță.

Măi, bădiță, buze moi,
Ce nu vîi seara la noi?
Vino, bade, Joi seara,
Că atuncea-i dulce gura,
Dar nu veni cu soție,
Cătuacea nu-ți dau nici ţie,
Nu-ți aduce soția,
Că nici tu nu-i căpăta.

Măi, bădiță, strugur dulce,
Fă-mi cu ochiul când tă-i duce,

menii cari datorință au avut și au și astăzi se grijască de binele cetătenilor, au trebuit să creasă în fiecare țeară legi cari hotăresc, că averea ce rămâne după cei morți, cui și cum are să se impartă? În fiecare țeară sunt dară legi cari regulează treaba aceasta, și cari o spun lămurit, că ce are să se intempele cu averea celor reprezenti. Firesc lucru, că trebuie să treacă în mâinile *cuvia*, și înțeleptii țărilor au aflat a fi aşa mai bine și mai drept, dacă averea morților trece la cele mai deaproape neamuri ale reprezentului. Si ce bine că e aşa, căci altcum s-ar ivi cele mai mari iucurături nedreptătiri și nemulțumiri în țeară aceea, în care nu ar fi aşa, ci s-ar lăsa spre pildă acest drept care se numește *drept de moștenire*, pe seama aceluia, care pune mai iute mâna pe avere.

Au aflat însă înțeleptii țărilor a zice și aşa: că omul, fiind stăpân nu numai pe capul seu, ci și pe averea sa, are tot dreptul a hotărî singur *înainte*, că ce să se intempele cu averea sa? În modul acesta avem apoi două feluri de moșteniri: o moștenire după lege, adică *legală*, și alta după voia din urmă, a celui mort, care voia trebue să fie cuprinsă într'un act, numit în limba învățătilor *testament*, adică o moștenire *testamentară*.

Averea celor reprezenti poate să treacă în mâna urmașilor lor pe următoarele două căi: adică sau prin moștenire *legală* sau prin moștenire *testamentară*. Atunci, când este testament, acesta vine mai întâi luat în băgare de seamă, și numai în al doilea rând se socotesc drepturile născute din moștenirea legală. Din aceasta să vede destul de lămurit, că *într-un chip* să face împărțirea averei celui reprezentat atunci când acesta a lăsat testament în urma sa, și eară *în alt chip* atunci când nu este testament. Cu acestea două soiuri de moștenire voiesc dară să fac cunoștuți pe ceteriorii acestei foi, și voi începe cu mo-

tenirea *legală*. Dela moștenirea legală nu poate fi eschis nimeni, ci toți următorii reprezentului să fac deopotrivă părții la ea. Moștenirea legală merge pe linie, după înrudirea de sânge, și nu poate să treacă peste cei mai de aproape înrudiți, ca să ajungă la cei mai îndepărtați cu un cuvânt, și e aşa de bine lămurită în legile țării, încât nu se poate face nici când nedreptate față cu cei îndreptăti, și nici favor față cu cei neîndreptăti. După legile noastre, averea părinților o moștenesc copiii în părți deopotrivă. Nici un copil nu poate fi scos din moștenirea averii rămasă dela părinti, sub nici un titlu, și pe nici un motiv. Toți sunt frați dela același tată și dela aceeași mamă, prin urmare toți au asemenea drepturi asupra averii lor. Averea rămasă de tată, se imparte dară între copiii tatii, și cea rămasă de mamă între copiii mamii.

De aceea o spun astăzi că cum o spun, pentru că tată poate să aibă copii dela mai multe mame, iar mama copii dela mai mulți tăti.

Unde sunt copii, alte neamuri nu au dară nici un drept de moștenire. Când însă unul dintre copii e mort, și în urma sa au remas erași copii, locul lui îl iau următorii săi, adică nepoții reprezentului, cari vor moșteni partea ce era să cadă pe capul tatălui lor. Se luăm un exemplu. Moare cineva lăsând în urma să a cinci copii; averea să se va împărți dară în parte dreaptă între toți acești cinci copii; unul va primi atâtă cât celalalt. Dacă însă unul dintre copii reprezentului e mort, (aceea nu hotărăște că înainte ori după moartea tatăneșoarei a reprezentat) partea lui, adică în pilda amintită a cincea parte, să împarte între toți copii ce vor fi rămasă în urma sa. Dacă toți copii celui reprezentat ar fi morți, atunci întreaga avere trece la nepoții, însă nu după căpete, ca la copiii ci după ramuri. În fine dacă și nepoții ar fi morți, moștenirea trece la strănepoți, tot asemenea după ramuri, și nu după

capete. Așa dară, nepoții nu pot moșteni după moșul lor nimică, cătă vreme tata ori mama lor e în viață. Nici strănepoții nu pot cere parte din averea strămoșului, cătă vreme copiii ori nepoții acestuia sunt în viață. Moștenirea merge dară pe linie, — *la vale*. Dar tot pe linie merge și *în sus*, la casul, când cel reprezent nu are copii, nepoți ori strănepoții. În acest cas, averea trece la părinții reprezentului. Dacă nu sunt părinți, la următorii acestora, adică la ceialalți copii, la frați și la surorile reprezentului ori la urmașii acestora. Va să zică, fratele și sora, numai atunci are drept de moștenire asupra averii unui frate (ori soră) reprezentat, dacă acesta nu are nici copii și nici părinți, pentru că în linia primă sunt copii și în a doua părinții chemați să-i moștenească averea. În sfîrșit dacă, nu sunt nici frați nici surori, ori următori de astfel de rudeni, dreptul de moștenire trece asupra moșului și a bunicei, iar dacă acestia sunt morți asupra următorilor lor, va se zică asupra unchiului ori a mătușei celui reprezentat. Așa merge dară moștenirea *legală* după acestea trei linii, și acela care din a doua ori a treia linie voie să moștenească o avere la care au drept persoane din linia primă, își face lucru și cheltuieli înzădar, pentru că nu va câștiga nimică.

Brutus

Români și alegerile.

În înțelesul hotărîrilor aduse în conferințele noastre naționale, alegătorii români au stat în partea cea mai mare acasă, au fost pasivi, nu s-au dus la urnă spre a vota împotriva vederilor, cari domnesc și azi în partidul nostru național.

Au fost însă în unele cercuri românești și alegătorii români, cari ori s-au lăsat duși, ca niște oi perduți, la urnă, ori s-au dus de bunăvoie, vînzându-și astfel conștiința pe *papricașul și beutura ungurașilor nostri*.

Eată știrile cari le primim din diferele cercuri asupra purtării alegătorilor noștri.

În cercul *Panciovei*, alegătorii români alătura cu Sérbi, au păstrat pasivitatea, asemenea și alegătorii români din cercurile: *Sibiu*, *Seliște*, *Abrud*, *Cehul-Silvaniei* și din multimea celorlalte cercuri românești, unde Români s-au purtat la toate alegerile de deputați ungurașii cu cea mai deplină vrednicie.

Eată acum și cercurile din cari primim știri, că unii Români s-au dejosit și merg la urnă.

În cercul *Făgărașului* și al *Arpașului*, alegătorii români în frunte cu cei mai mulți preoți, au mers, ca și în trecut, la urnă spre a vota pentru candidatul român *Serban*, care și de rândul acesta a nesocotit hotărîrile de pasivitate a

Măcar, bade, cu geana,
Să es după dumniata.

Frunzulița încolțește,
Iubește, bade, iubește,
Trestie mândră din baltă,
Subțirea, verde și 'naltă,
Nu iubi o buruiană,
Ci o floare din poiană.

Iubește-mă, bădișor,
Pe mine un puișor,
Si iubește-mă bădită,
Pe mine o puicuță,
Că drăguță de-'ti voiu fi,
Pentru tine voiu trăi.

Chiuituri.

Asta mie mi-o plăcut,
Numai maică-sa n'a vrut,
Asta mie 'mi-o plăcea,
Numai maică-sa nu vrea,
Detunate-ar Dumnezeu,
Ce ai tu cu dorul meu.

Zi, Tigane până mână,
Că mândruți-i pare bine,

Zi, Tigane, zí drăguț,
Pân'oi rămână desculț.

De-aici pân' la Făgăraș,
Nu'mi trebuie ceterăș,
Ceterăș e gura mea,
Și'mi pot zice când oiu vrea.

Vai, mândro, bine 'ti-ar sta,
De-aș juca cu dumniata,
Dar' eu joc cu cine'-mi place,
Și tu n'ai ce dracu'-mi face.

Frunză verde de pe soc,
Vino, mândro să te joc,
Să te joc să fi jucată,
Să mă pomenești vr'odată.

Acuma m'am tulburat,
La jucat și la strigat,
Mai tac, vere, nu te face,
Că nu joci cu cine'-ti place.

Frunză verde trei bujori,
Aveți grija, mă ficiori,
Că vine și-a mea drăguță,
Cu crătină cu zălită,
Aveți grija și-o jucăți,
Numai să n'o sărutați.

conferențelor noastre naționale. În cercul Făgărașului a reușit candidatul stăpânirii, Mikszáth Kálmán, iar' în Arpaș Șerban, pentru care au votat mai toți alegătorii, cari au batjocorit și bătut pe Jidanul Krausz, candidatul stăpânirii. Cu prilejul acesta gendarmii au săvîrșit multe volnicii față de Români, cari nu voiau a vota împotriva lui Șerban.

În cercul Iosășelului au votat câțiva rătăciți, între cari: Mihaiu Șolca, fost dascăl și dascălii Zaharie Neamțu, Toma Farcaș, Pavel Capraru, Ioan Scirbina, dela Dumbrava și Ioan Sabo.

În cercul Albei-Iuliei au votat unii Români, parte în urma amenințărilor slujbașilor stăpânirii, parte momiți de bani, mâncări și beuturi. Între acești rătăciți sunt și invățătorii gr.-or. Iuliu Rosca și August Comes, cari nu s'au rușinat a cortezi pentru candidatul unguresc.

În cercul Dobrei au luat parte la alegeri o mulțime de țărani, — ba ce e mai rușinos, chiar oameni inteligenți și mai ales preoțimea și invățătorimea, condusă de administratorul protopopesc Avram Pecurariu. Dintre dascăli ni se împărtește numele următorilor: Ioan Rațiu din Gasan, Ioanițiu Dehală din Gurasada, Mihail Brezovan din Fintrag și Nicolae Iuga din Bretca.

În cercurile Margita, Beiuș și Bleșd asemenea au mers unii Români la urnă, conduși de câțiva preoți, cari și-au uitat de chemarea lor românească.

În cercul Betleanului încă au votat mai mulți Români rătăciți, între cari preoții: Ioan Mureșan, preot în S.-Cristur, care a fost și în temnița Clujului cu cei 7 preoți din tractul Bistriței, Alexandru Măierean, preot în Manie; Teodor Nichi, preot în S.-Simbor; N. Milifian, teolog abs. din Coci; preotul gr.-or. din Chehiș și preotul gr.-catolic din Batin, al căror nume nu-l știm; apoi invățătorii: N. Gramă și soerul seu I. Simon din Șirioara, apoi I. Sângeorzan, invățător în S.-Cristur; Teodor Tîrgoveș din S.-Măgieruș, care nu s'a rușinat a ținea și o vorbire românească, V. Chita din Șireag, Teofil Niloan din Puiu și alți câțiva pe cari nu-i cunoaștem după nume.

În cercul Caransebeșului alegătorii români au fost duși mulți la urnă și încă din partea preoților și invățătorilor lor. Eată numele nevrednicilor preoți: Nicolae Ionescu, preot în Iaz; Dimitrie Popoviciu, preot în Mărul; Romul Tinca, preot în Buchiu; Florea Ciococa, preot în Poiana; Zaharie Popoviciu, preot în Ieșenița și Ioan Trailoviciu, preot în Cuptoare-Crușovet. Numele invățătorilor nu ni-se împărtește.

În cercul Becicherecului-mic au mers la urnă mai mulți rătăciți, între cari preotul gr.-cat. Ioan Dumoiu, o unealtă oarbă a vrășmașilor nostri, apoi invățătorii: Furma din Siag, Foiș din

Utvîn, Ivi Ciorogar din Chisada, Drăgan și Popovici din Sân-Mihail-românesc, și Surdu din Bucovăț.

În cercul Turdei deasemenea au asistat mulți alegători români, parte duși cu puterea la urnă, parte amăgiți de câțiva nevrednici preoți și invățători români, asemenea în cercul Tineri și al Mureș-Uioarei.

Laudă și cinste tuturor alegătorilor români, cari au stat acasă; rușine și ocara rătăcișilor cari au votat, dar' mai ales preoților și dascăliilor, chemați a sfâtu spre vrednicie, ear' nu spre nevrednicie poporul incredințat lor!

Din trecutul nostru.

Auul trecut sub titula aceasta s'au descris în mai mulți numeri faptele și intemplierile mai vrednice din trecutul neamului nostru, începând cu vremile cele mai depărtate, până la Mihaiu-Vodă-Viteazul.

Cunoașterea trecentului unui popor este de mare însemnatate pentru ori-sincine, dar' cu deosebire pentru fiul aceluia popor.

În deosebi pentru noi Români este de mare folos cunoașterea trecutului nostru. Din el vom vedea ce lupte grele au trebuit să poarte strămoșii nostri, ca să nu fie cutropiți de neamurile străine și căte suferințe au trebuit să suferă pentru alipirea la limba, portul și datinele lor. Cunoașterea acestora ne va încuraja de a lupta și noi azi cu aceeași tărzie și bărbătie pentru neamul nostru. Faptele strălucite ale înaintașilor ne vor umple peputul de mândrie națională, ear' greșelile lor ne vor fi pilde, să nu picăm și noi în asemenea greșeli.

Din cunoașterea trecutului nostru sau cum să mai zice din Istoria neamului românesc vom trage deci invățături folosite și trainice.

Eată pentru ce ne-am hotărît să luăm de nou firul intrerupt al descrierii trecutului nostru, adeca să continuăm cu Istoria noastră dela Mihaiu-Viteazul mai departe.

Înainte de a începe însă, tinem de bine să împrospăta în mintea cetitorilor cele ce s'au scris în anul trecut în foaia aceasta asupra trecutului nostru.

Cele mai vechi popoare, cari au locuit pe plaiurile, unde viațim noi de aproape 18 sute de ani, au fost, încât să știe Scitii și Agatirzii. Peste aceștia s'au revărsat cu vre-o 500 de ani înainte de nașterea Mântuitorului nostru alte două popoare răsboinice și curgioase, cari le iau locul. Acestea sunt Geții și Daci. S'a făcut deci în foaia noastră descrierea acestor popoare și s'au arătat faptele celui mai vestit rege al Dacilor, cu numele Decebal, un rege viteaz și

isteț. El a trăit pe la o sută de ani după nașterea Mântuitorului nostru.

Pe vremea aceasta cea mai puternică împărătie era împărăția Romanilor, adecă a străbunilor nostri. Decebal și Dacii vin în dușmanie cu Romanii și să încep între ei lupte mari uriașe, cari să se sfîrșesc cu înfrângerea Dacilor. Se descriu luptele aceste, și să face cunoscut marele și falnicul împărat Marcu Ulpiu Traian, urzitorul neamului românesc. El cuprinde Dacia și aduce în ea multime mare de coloniști (locuitori) romani, din cari ne tragem noi, Români. Să face o icoană despre starea înfloritoare a Daciei sub stăpânirea română, până la părăsirea ei de către Români. Aceasta s'a întemplat la anul 274, după nașterea lui Christos, sub împăratul Aurelian, pe care noi îl pomenim până azi în Colindele noastre, cu numele Leri-Doamne.

După aceasta întemplare să arată soartea strămoșilor nostri, remăși fără scut. Să amintesc popoarele sâlbaticice, cari au năvălit peste ei și dinaintea căror Români au fost siliți să se retragă în munți. Popoarele acestea sunt Gotii, Hunii, cu sâlbaticul lor rege Atila, numit „biciul lui Dumnezeu”, Gepizii, Avarii, Slavii și în sfîrșit Unguri. Slavii nu erau aşa de sâlbatici, ca ceialalți și se aşează prin ținuturile noastre, precum și Unguri.

Năvălirile de popoare tin mai multe veacuri, ear' când ele încetează înainte de anul 1200 după Christos, (adecă înainte de asta cu aproape 700—800 de ani). Români să coboără pe incetul la sesuri și alcătuesc state (țeroșoare), din cari apoi să aleg două țeri neaternate: Muntenia și Moldova, pe când Ardealul și ținuturile până la Tisa sunt supuse de Unguri, încă înainte de întemeierea Munteniei și Moldovei.

Descriindu-se intemplierile aceste, în nr. 24 din anul trecut se zice: De aci încolo avem o istorie a Românilor din Ardeal, alta a Românilor din Muntenia și alta a celor din Moldova.

Astfel să trece înțâi la istoria Terii Muntenești, adecă partea aceea a României, care să afă spre meazăzi delia noi.

După ce spune cum să întemeiat aceasta țeroșoară sau principat prin voievodul Radu Negru, să face istoria acestei țeri, descriindu-se faptele voevozilor mai însemnați și cari fac mare cinste neamului nostru. Aceștia sunt: Mircea cel-Mare, (numit și „cel Bétrân”), Vlad Tepeș, cel crud, dar' viteaz, Radu cel-Mare, Neagoe Basarab, înțelept și iubit de bună rînduială, Radu-dela-Afumat, viteaz și neinfricat, și în sfîrșit unul din cei mai mari domnitori ai tuturor Românilor Mihaiu-Viteazul, căruia pentru vitejile sale i-s'a dat în istorie numirea de „viteaz”.

Despre asta vom vorbi în nr. viitor.

DIN LUME.

Germania.

In zilele trecute marele bărbat al Nemților, *Bismarck*, numit în urma voinței sale nespus de tari și «omul de fier» a făcut prin foaia sa „*Hamburger Nachrichten*” o destăinuire foarte supărătoare pentru stăpânirea de azi a Germaniei. Numita foaie a destăinuit anume, că până în 1890 a fost între Germania și Rusia o alianță tainică în înțelesul, că Rusia are să stea la o parte chiar și atunci, când Germania ar fi atacată de către Francia. Această alianță nu s'a mai renoit dela 1890 și „*Hamburger Nachrichten*” pune vina pe cancelarul german *Caprivi*, care a urmat lui Bismarck. Astfel s'ar fi dat apoi naștere alianței dintre Franța și Rusia.

„*Reichsanzeiger*”, foaia oficioasă a lui Caprivi a declarat la această destăinuire, că stăpânirea germană de azi nu va da nici un răspuns, și că cel ce a făcut destăinuirile poate fi tras înaintea judecății.

„*Hamburger Nachrichten*” nu se teme însă, ci săgăduște a face nouă destăinuri, dacă va fi lipsă.

Destăinuirile lui Bismarck au stîrnit mare supărare în Germania, Austro-Ungaria și Italia. Dimpotrivă în Franța au deșteptat el mare bucurie, deoarece se crede, că ele au sdruncinat încrederea monarhiei noastre și a Italiei față de Germania.

Austria-de-jos.

În 29 Octombrie n. s'au făcut în provincia Austria-de-jos alegerile pentru dieta provincială. Resultatul a fost sdrobitor pentru partidul jidovit, poreclit «liberal». Pretutindeni a învins partidul creștinesc. Astfel «liberalii» provinciei sunt scoși cu desevirșire din parlament. În ziua aceasta au avut loc alegerile în cercurile din provincie. În 4 Noemvrie n. se vor ține alegerile în orașe, unde asemenea vor isbândi creștinii.

SCRISORI.

O bancă înfloritoare.

Arad, 1 Noemvrie n. 1896.

Domnule Redactor!

Astăzi s'au implinit nouă ani de zile, de când și-a inceput lucrarea institutul de credit și economii „Victoria” din Arad, sub cele mai grele impreguri. Munca cinstită însă a învins toate greutățile și „Victoria”, e ajunsă la mândria de a se arăta lumii cu depuneri de un milion de florini.

Din indemnul zilelor când prin depunerile de un milion florini, „Victoria” s'a dovedit de bancă mare, care se bucură de încredere publicului, s'au întrunit direcțiunea, comitetul de supraveghere și consiliul ce cenzori într-o ședință sărbătorescă, la 31 Octombrie, adică în preseara începătorului ei de

9 ani, și a sfînțit această zi de bucurie cu un dar de 500 fl. pentru pruncii săraci dela învățături, iar de altă parte a luat hotărîrea să ceară dela adunarea generală viitoare închivințarea, că din dobânzile anuale să se înființeze un fond de binefacere-cultural.

Institutul „Victoria” și până acum a împărtit însemnate sume pentru scopuri de binefacere. Hotărîrea de acum este numai o nouă dovdă, că bărbății cari stau în fruntea acestui institut nu se îngrijesc numai de dobânzi pentru acționari, ci din prisosințele venitelor împărtășesc și pe cei săraci, umole golul cel mare al lipselor noastre, fac din „Victoria” un adevărat institut de binefacere, pentru poporul românesc.

Când s'a înființat institutul „Victoria”, clătinau unii din cap, că de unde să scoți 100.000 fl. capital de fondare, și s'au subscris peste 130.000 fl., la două misiune, când era vorba să se mai ridice capitalul cu 200.000 fl. și s'au subscris peste 260.000 fl. Pe un institut de credit îl ridică depunerile, ziceau ear oamenii, cari n'aveau încredere în poporul nostru, și eată în 9 ani de zile să adună și 1.000.000 fl. depuneri. Cu totul mai adăugând și fondul de rezervă, pe care l-a câștigat institutul din dobânzile sale, pe lângă aceea, că în tot anul a dat căte 7 și 8 fl. la acție, „Victoria” a adunat în jîriile sale 1.400.000 fl.

Fără „Victoria”, din aceste sume o parte ar fi cheltuite de oameni, altă parte ar sta pe fundul lăzilor, ca un capital mort, și erași altă parte ar fi depusă la bâncile străine, ca acele să se îmbogățească din ele și noi ca popor am fi mai săraci cu venitele unui milion și patru sute-de-mii.

Le scriu aceste de învățătură, că n'a lipsit încrederea în noi. „Victoria” a scos la iveală puterile noastre economice și morale, cum scoți comorile din sinul pământului. Avem noi puteri destule și popor bun, numai să știm folosi acele puteri și să știm lumina poporului.

Să ne ajutăm noi pe noi, ca și Dumnezeu să ne ajute.

Un acționar.

„Sufilete perdute”.

— Earăși la mileniul —

Valea-Almajului, Octombrie 1896.

Onorată Redacțiune

În numărul din 13/25 l. c. al prețuitului ziar „Foaia Poporului”, a ieșit o scrisoare din Valea-Almajului, în care se scrie, că vestiile oratori protopretorul și Ițig Spanger în vorbiri prin comune, că să ducă pe oamenii cei renegăti la moș-milleneu. Comuna noastră Bozovics asemenea e supusă unor astfel de ticăloșii. Si s'au aflat vre-o 40 de capete renegate și de astfel de capete, cari nu știu pentru-ce trăiesc pe lume. Între aceștia să fie și protopretorul cu alți slujbași unguri. Dintre Români a luat parte Dionisie Drăgoi, pentru care acum a sosit timpul să joace hora la Pesta, dându-i comanda Bujor. Rușine tîie. Anton Schiopu, un diurmist ca vai de el care și-ar da și cămașa de dragul notarului Blidariu și Cîtrinescu Pavel, cari numai de dragul spiritului jidovesc merg la expoziție, Pavel Ieva, un prăpădit de croitor, care dă „chiliatașului” un prospect grandios. Mai sunt și alte capete renegate, al căror nume nici nu îl merită a-l scrie pe scumpul spațiu al foi, noastre. Nici aceștia nu merită, dar cel puțin trebuie să arătăm lumii, că și noi avem aici sufilete perdute.

Sentinela.

Călindarul poporului a — apărut!

Luni a ieșit de sub tipar iubitul și mult așteptatul „Călindarul Poporului” pe anul 1897. Știm, că cetitorii nostri au avut „Călindarul Poporului” din anii trecuți și astfel ei cunosc felul cuprinsului; ei știu, că din acest călindar nimic nu lipsește, că este folosit ormului în daraverile lui de toate zilele și pe lângă aceea cuprinde și povestiri alese, hazlii, sfaturi bune și a.

Bun a fost acest călindar în fiecare an, ceea-ce să vede și de acolo, că el a fost foarte respândit la poporul român, (anul trecut s'au vândut 5000 de exemplare), dar „Călindarul” pe 1897, le întrece pe toate cele de mai nainte.

Despre aceasta ne putem încredea, dacă și cercetăm cuprinsul, care este foarte bogat.

La început sunt știrile calendaristice, zilele și sărbătorile de peste an, posturile, cronologia și a. vin apoi alte lucruri, de cări are lipsă omul, de-ale postei, de-ale măsurilor, timbrelor și a. toate lucrate cu mare îngrijire.

După aceste urmează partea de cedit, cu bucăți alese, scrise de cei mai buni și vestiți scriitori ai nostri. Astfel e: Alexandru Vlașuță, despre care ni se spune ce și cum a scris și apoi vin două novele drăgălașe de-ale lui: *Dela sezătoare* și *Un Crăciun*. Vin apoi două epigrame („Minciuna și Fatalitatea”), ear după ele dăm de-o frumoasă poezie *Doina* de George Coșbuc, vestitul poet al Românilor dela țară; vin apoi alte bucăți: *O pagină din istoria anului dela 1848—9* (fapte vitejești), apoi o parte de mare însemnatate: *Vieata venerabilului nostru president Dr. Ioan Rațiu*, cu două portrete, (unul de acum și unul dela anul 1861, în costum național); am zis că acesta e de mare însemnatate, deoarece aici aflăm un chip, o pildă vie, cum să luptăm pentru popor, precum a luptat Dr. Ioan Rațiu din frageda tinereță până azi.

O altă bucătă e: *Istorioare despre povești*, apoi vin drăgălașii și vitejești *Pui de lei* de Ioan Nenițescu. Să face cunoscut pe scurt lucrarea poetului Nenițescu și apoi urmează trei poesii din „Pui de lei”. După câteva *Snoave*, dăm de iubitul povestăș Anton Pan, cu câteva bucăți. *Dimineața și Seara* de d-na Colomb, trad. de Stănescu, după cari vine poetul logoșan Victor Vlad Delamarina, cu două poesii în graiu logoșan. *Răvasul nostru* scris de Ioan Scurtu cuprinde întemplieri mai însemnate din anul 1896, cari ne privesc pe noi. Acesta este un articol de mare preț. Urmează apoi *partea economică*, *povești*, *trăgurile* din Ungaria și Transilvania, precum și cele din România. Călindarul să încheie cu „Inserate”.

Cu tot cuprinsul bogat și plăcut prețul „Călindarului” este nefinsemnat, 20 cr. și pentru postă 3 cr.

Noi îl recomandăm cu căldură tuturor și sfătuim pe iubitorii nostri cetitori, că să și-l cumpere fiecare și să-l recomande și la alții.

Acest călindar nu ar fi iertat să lipsească din nici o casă românească.

CRONICĂ.

Sinod archidiocesan gr.-cat. Înaint Prea sfântia sa metropolitul gr.-cat Victor Mihályi de Apșa, a conchemat sinodul archidiocesei de Alba-Iulia și Făgăraș pe 5/17 Noemvrie n. la Blaj. Conchemarea an făcut-o necesară: „interese de mare însemnatate de ale administrației acestei archidiocese”, zice hărția de conchemare.

Cel dintâi proces — pentru alegeri. Un candidat de deputat al stăpânirii din comitatul Trencsin a ospătat în Budapesta 400 de alegători „credincioși”. El nu numai că îi duse pe cheltuiala sa în Budapesta, ci și purtă și prin expoziție, unde le dăte un prânz foarte gustos. După ospăt înșe candidatului i-se pără prea mare socoteala de 950 fl. a birtașului, de aceea îl pîră la judecată, care avînd în vedere faptul, că numitul candidat e unul de-al stăpânirii, îi va face de sigur „dreptate”!

Alegeri între husari. În Nagy-Szombat a avut loc Duminecă după ameazi o ciocnire săngeroasă între credincioșii partidului popor și între armată. După ce contele Zichy Nándor își țină vorbirea-program, poporul începă a cutriera orașul în necontente strigăte de „éljen Zichy Nándor”. Poliția vîzând că singură nu poate „isprăvî” nimic, ceră intrajutor armată. Dar poporul nici la sosirea armatei care era husărime, nu se risipă. Atunci husarii năvăliră asupra mulțimii. Se năseu un sgomot și o invâlmășeală enormă. Mulțimea se năpusti asupra husarilor și cu mâna goală atacă puterea valmășag husarii nu putură folosi arma și astfel mai mulți însă fură smulși de pe cai, cari spăriindu-se mărîră valmășagul. *Un soldat făbatut rău cu bătele. Husarii cărcă în picioare doi oameni, dintre cari, unuia, ajungând sub copitele cailor, i-se zdrobiră amândouă picioarele.* Vre-o 30 de oameni au fost răniți, unii mai greu, alții mai ușor. Ciocnirea se putu sfîrși numai printr'un nou atac cu săbiile scoase, în urma căruia înșe fură răniți mai mulți însă. S-au făcut mai multe întemnițări. — Eată cum știe să se poarte stăpânirea cu cei cari nu i-se umilesc!

Jertfe alegerilor. „Deutsches Volksblatt” o mare foaie nemțească potrivnică Jidovilor a urmărit cu deosebită băgare de seamă volniciile și nedreptățile ce s'a petrecut cu prilegiul alegerilor la noi. Până în 27 Oct. nou numita foaia a socotit ca jertfe 19 morți și 75 greu răniți.

Nenorocirea din pricina unui corteș. În comuna Igriț, din cercul Mezőcsáth, s'a petrecut zilele acestea o mare nenorocire din pricina unui corteș prea — „înflăcărat”. La cărcima din sat se adunărau cei de partida candidatului kossuthist Haxmann György, spre a se „lumina” unul pe altul. Corteșul Tömös Károly, ajungând și el la eveniment, începă a vorbi cu o asprime nebună, însotindu-și vorbele cu mișări de mâna. Urmarea unei astfel de mișări, fu, că „vorbitorul” răsturnă lampa de petroleu, care luă foc. Alegători din cărcimă se grăbiră care mai de care să scape dinaintea focului. În aceasta imbulzeală mai mulți însă suferînd grozave arsuri așa, încât acum stau fatre moarte și vieată. Trei însă fură prefăcuți în cenușe.

Îndreptare. Corespondentul nostru „Căprioara din Tăcădan” ne vestește, că în scrierea sa să sită în numărul 42 al „Foi Poporului”, despre cei cari au mers la mileniul din cercul Ibașfalăului, s'a străcurat câteva greșeli, pe cari le îndreptăm acum: Din Iernea săsească n'au fost amîndoi preoții, ci numai preotul gr.-or. apoi a fost preotul gr.-cat. din Agrișten și învățătorul gr.-cat. Alexă Pop din Geagăș. Din Hundorf nu învățătorul ar vrea să fie protopop, ci preotul Nicolau Galea, care a pus și steagul milenar pe sfânta biserică.

Cununie. Duminecă în 3/15 Noemvrie la 11 ore din zi își va sărbă cununia dl Nicolae Loga din Bocșa-montană cu domnișoara Ecaterina Livia Telescu din Ocna-de-fer.

Jude comunal ucigaș. Balta Simon, jude comunal în Bocșig, a fost prins zilele acestea de gendarmi, bănuit fiind, că ar fi săvîrșit o ucidere împreună cu furt în comună Tăuț. El e unul dintre cei mai aprigi corteșii ai stăpânirii căreia îi va fi părut foarte rău, că l'au prins tocmai când aveau mai mare trebuință de el, — în preajma alegerilor.

Sărăcie în Serbia. Foile din Belgrad vestesc, că cea mai mare parte a locuitorilor terii nu pot plăti darea în cercul Șabațului; spre pildă vor fi licitate din cauza dării vre-o 4000 de case terănești.

Căsătoria regelui Sérbiei. Foile din Belgrad, orașul de frunte al terii sârbești, adue știrea, că regele sârbesc se pregătește a lua în căsătorie o rudenie a Regelui Terii românești.

Scandal la o înmormîntare. În 22 Oct. n. a fost înmormîntat în Belgrad, cu mare pompă, episcopul Moische. În clipa de a duce sieriul la mormînt s'a petrecut un scandal care a revoltat întreg publicul de față. Îngropătorii beuseră foarte mult înainte de înmormîntare. Clătinându-se pe picioare ridicără ei sicerul să-i duca la mormînt, dar îl scăpară jos, așa încât acesta să desfăcă și mortul căzău afară. Numai eu mult greu reușește să țină din nou cosciugul și a se lăsa în mormînt.

Bănișorii servitoarei. În orașul Hernals a murit nu de mult o servitoare numită Maria Wideg, care a lăsat după sine 50.000 fl. și anume 20.000 fl. în hârtii de preț, ear' 30.000 fl. în aur. Servitoarea a lăsat în testament, ca întreagă avere să se folosească în scopuri de binefacere filantropică.

În loc de medicină — glonț. În Joia trecută, pe la 11 ore din noapte, servitorul George Berger din Zell am See s'a dus la o farmacie, să ie mediciță pentru un bolnav tovarăș al seu. La sunetul clopoțelului farmacistul deschise fereastra și crezînd că servitorul e vre-un hoț, care vrea să pătrundă la el, deschără asupra-i un foc de revolver. Servitorul căzău mort, cu strigătul „Numai medicind voi am”!

Vestita temniță, din vechiul Castel Racoțian dela Muncaci va fi în curînd desființată. Ducerea Inchisilor în alte temnițe să și început, vr'o 60 însă, au fost duși la Gherla.

Necrolog. În 26 Oct. s'a astrucat în mormîntul rece, tinérul de bună speranță Atanasiu Nica, al fostului primar Culuța Nica din comuna Sârbești — la care a servit prohodul din preoți: Petru Daler, ca pontificant, Ioan Corvin din Cou și Ilie Bursu din Sust.

Cu care ocasiune pontificantul, părintele Petru Daler, a spus o predică foarte frumoasă, ce a stors lacrămi din toți cei prezenti. Dzeu pe părintele întristat să-i măngăie, ear' răpsatului să-i dee odihnă.

Din Jidov — creștin. E mare supărare între perciunări din orașul Dobrițin. Locuitorul cel mai bogat de acolo Steinfeld Mihály, proprietarul unei moșii de 4000 jure, a trecut dela legea jidovească la legea catolică, împreună cu întreaga sa familie.

Mai nou.

Procesul „Foi Poporului”.

În 3 Nov. n. s'a judecat la Cluj al nouălea proces al „Foi Poporului” pentru poesia „La Ardeal”, publicată în nr. 21. Deși apărătorul dl Dr. G. Illea a rostit o strălucită vorbire de apărare, tribunalul a osândit totuși pe dl Andrei Baltes, respunzătorul de atunci al „Foi Poporului”, la patru luni temniță ordinată și 500 fl. detragere din cauza foii, 26 fl. cheltuili de proces și publicarea osindei în fruntea foii în limba ungurească.

Procesul Boțenelor.

Curia din Budapesta a hotărît nimicirea procesului Boțenelor.

RÎS.

Tiganul tot ca el.

Un tigan avea o singură oaie, altă avere nu era pe lângă bordeiul seu, decât o droaică de purdaldi. Într'o zi vine procurorul și-i spune:

— Mei Tigane, ți-a murit oaia.

— Apoi dec, Românică, — dice tiganul — unde e marhaie, e și pagubă, arză-o focul...

Comunicat de R. M. Albu.

POSTA REDACTIEI.

G. B. B. în Vad. Pentru noul trecut al „Foi Poporului” a sosit prea târziu; acum numai are înțeles.

Abonent 6341. Poesiile slabe, nu să pot publica. Scrie glume pentru „Rîs”.

I. I. în Vr. „Tiganul la furat” nu face pe nimere riză, nefiind nimic de ris în ea; adună mai bune.

Abonent nr. 2319. Dacă ești asentat, nu trebuie să plătești darea cătăniei. Când te-ai asentat ai primit un certificat, (scrisoare); cu acesta te poți scăpa de dare. Dacă nu ai certificatul, ți-l poți scoate prin protopreitor (solgăbiră) dela cercul de întregire cătănesc. Cu acesta apoi poți recura.

Gr. S. în Berlad. Foaia de aici merge regulat. Reclamă la postă.

L. Cr. în Mociu. Am dispus să ți-se trimită de nou nr. 43 cu toate că s'a trimis regulat. Darea pentru vie trebuie să o plătești. Cetește în „Economul” de azi despre darea de consum.

Abonent 3493. Pentru ce ești persecutat? Ce e cauza? De altcum s'au publicat în „Foaia” noastră două posturi vacante în tractul Valcăului. Vezi nr. 42 al „Foi Poporului”, la „Cronică”.

T. M. St. în Drămbar. Cel puțat să meargă la Doctorul Moga, medic militar în cetatea A-Iulie. — Preotului nu ți-e permis să cunune, până nu să facă binevoirea la matriculant (notar). La matriculant va fi fost vre-o pedecă, care trebuie delaturată.

Abonent nr. 2833. (T. S. în T.) Cu privire la „Noul Motor de Otto”, adreseză-te la firma Langen Wolf, Viena, X. Laxenburgerstrasse nr. 53 și cere un „Preiscourant”. În el vei găsi descrierea acestui și altor motoare. (Scrie prin cineva nemțește).

Abonent nr. 1285. (Lângă Orșova). Atesta tuare și așa valoare. Mai bine vei face însă să mergi la protopopul, să-l întărească cu subscrierea sa și și-l protopopește.

Abonent nr. 2292. Călindarul rev. „Lumea ilustrată” costă 70 cr. cu porto. Va apărea în curînd. Procură-ți și „Călindarul poporului”. (Vezi în noul de azi). — Îți dorim fericire și tot binele la nouul pas.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Fabricatele mele

sunt în genere recunoscute de bune și ieftine!

Remontoir-nikel fl. 3.50; remontoir-argint $\frac{800}{1000}$ fl. 6.—; remontoir-anker Spiral-Brequét 15 bucati fl. 10.—; 16 bucati, 1 cuțioară, calpac de sticla fl. 12.—. Orologiu deșteptător, anker, luminător, calitatea primă fl. 1.70.

Regulator de tras odată pe zi fl. 5.75. Regulator de tras odată în 10 zile fl. 8.50. Catalog ilustrat de oroloage, lanțuri de oroloage, regulătoare, obiecte de aur și argint, până la cea mai fină sortă se trimit gratis și franco.

Ce nu convine, se schimbă sau se restituie prețul. [2250] 3—5

Eug. Karecker, fabrică de oroloage,

46, Bregenz (lângă lacul Boden).

Garanția de doi ani.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se afă de vânzare cu preț foarte scăzut:

Părți alese

din

„Istoria Transilvaniei”

pe 200 de ani din urmă (3 volume mari)

de

George Baritiu.

Partea întreagă costă acum numai fl. 6.50 broș., leg. fl. 8.60.

Se vinde însă și câte un volum și costă

Vol. I. (775 pagini) broș. fl. 2.50, leg. fl. 3.50.

Cuprinsul: După introducere și câteva schițe biografice cuprinde un lung sir de întemplieri dintre anii 1683 până în preajma zilelor din 1848 (răsărită) și

un adaus cu 44 documente.

Vol. II. (800 pagini) broș. fl. 2.—, leg. fl. 3.—.

Cuprinsul: lucrurile și întemplierile mari din anii 1848 până în 1860 și

un adaus cu 36 documente.

Vol. III. (625 pagini) broș. fl. 2.—, leg. fl. 3.—.

Cuprinsul: întemplieri dintre anii 1860 până în 1883 și apoi un lung sir de lupte politice și naționale românești purtate cu mari jertfe și cu mult curagiu și

un adaus de 96 documente.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se afă de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a
bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare

cuprindând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicate sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. u. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se afă de vânzare opul premiat și publicat de Asociația transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprindând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Unt de post!

Unt de post!

Un rezultat important al inventiunilor este:

Untul de nucă de cocus,

o usoare vegetabilă de cea mai fină calitate.

O dulce mâncare de post!

Se poate întrebui la pregătirea mâncărilor atât la cele de dulce, la cărnuri, fripturi, lăptării, cât și la cele de post. [2287] 6—20

Mai gustos și mai bun decât oleul de oliv.

O singură încercare va convinge pe ori-și-cine despre bunătatea acestui excelent articlu de traiu. Atestate dela capacitați eminente, ca și **Dr. Benedict** din **Viena** dovedesc.

Fabricant: Iuliu Granichstädten,

Viena, XVI., Seeböckgasse 24.

Representant general pentru Ungaria:
Maurițiu Deutsch, Budapesta, VII., str. Rottenbiller 3.

La ori-ce întrebări se răspunde grabnic.

În Sibiu se poate procura exclusiv dela „Prăvălia industriașilor români“, strada Cisnădiei nr. 27.

Unt de cocus.

„**LUGOSANA**“

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare
sub următoarele condiții:

a) Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;

b) " " " " 60 " " 5½%;

c) " " " " făcute de biserici, scoale, corporații culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituie îndată la presentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și ridică și prin postă.

Direcțunea.

[1947] 32—